



# Zdeněk Svěrák - Jaroslav Uhlíř

text: Petr Soukup  
foto: Lukáš Paulů

Usmálo se na nás štěstí. Koncem října letošního roku jsme já a můj kolega Lukáš Paulů měli tu čest setkat se s pány autory, Zdeněkem Svěrákem a Jaroslavem Uhlířem. Tímto rozhovorem navazujeme na rubriku s autorskými dvojicemi.

Oba pánové jsou OSA zastupováni již od roku 1966 a členy se stali v roce 1992. Vypisovat celé životopisy je v obou případech zbytečné a z hlediska omezenosti stránkové kapacity našeho magazínu také nemožné. Zmiňuji tedy jen pár významných autorských bodů v jejich životě.



## Zdeněk Svěrák (\*1936)

herec, textař, scenárista, zpěvák  
(pseudonym Emil Synek)

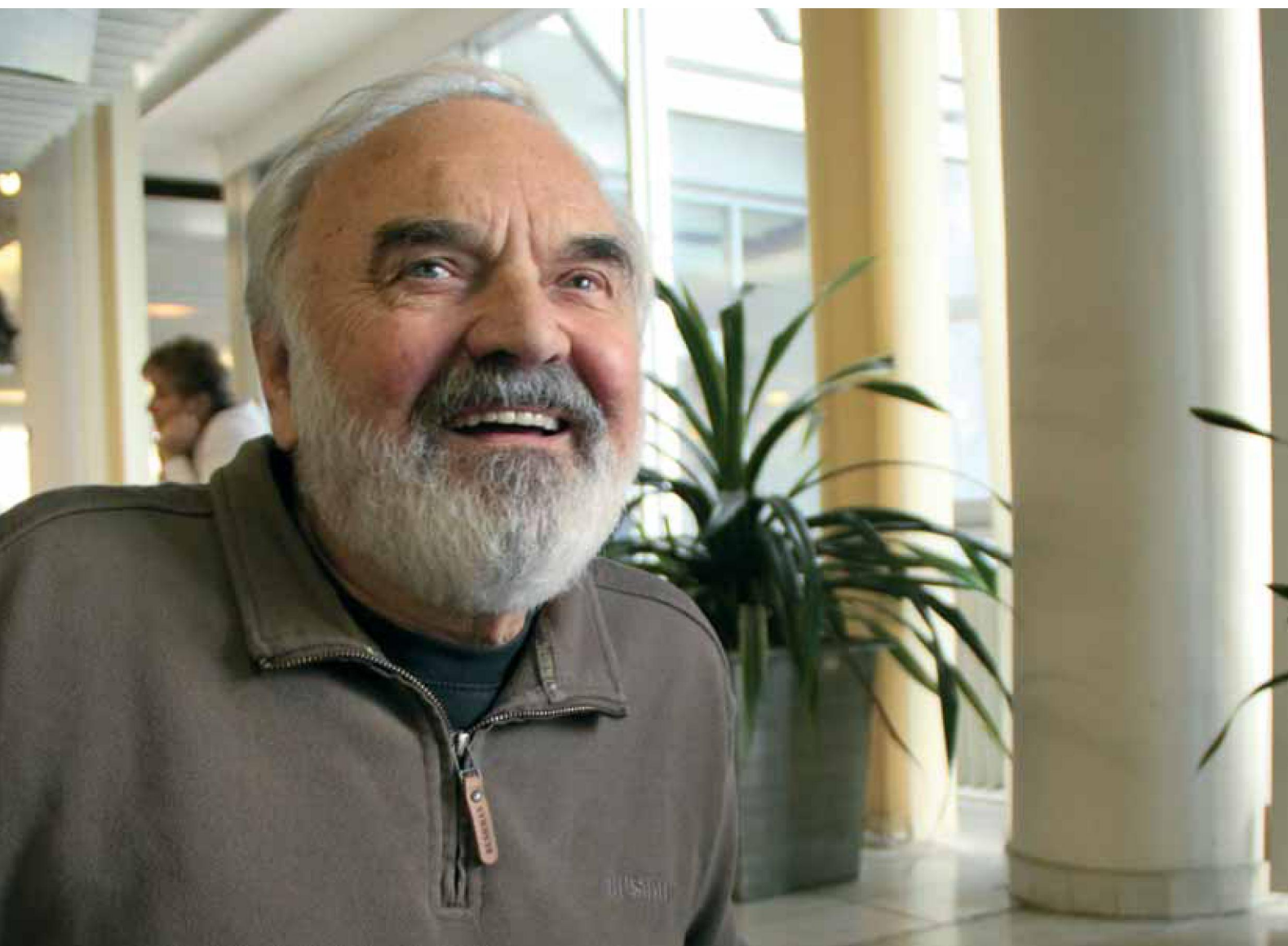
Scénáře, jejichž je autorem  
a na kterých se spoluautorsky podílel:

Akumulátor 1,  
Ať žijí duchové!,  
Jáchyme, hoď ho do stroje!,  
Jára Cimrman ležící, spící,  
Kolja,  
Kulový blesk,  
Lotrando a Zubejda,  
Marečku, podejte mi pero!,

Na samotě u lesa,  
Nejistá sezóna,  
Obecná škola,  
Rozpuštěný a vypuštěný,  
Tmavomodrý svět,  
Trhák,  
Tři veteráni,  
Utopím si ho sám,  
Vesničko má středisková,  
Vratné lahve,  
Vrchní, prchni.

Několik knížek pro děti:  
Jaké je to asi v čudu,  
Mám v hlavě myš Lenku,  
Když se zamiluje kůň,  
Radovanovy radovánky,  
Tatínku, ta se ti povedla,  
Pan Buřtík a pan Špejlička...

S Ladislavem Smoljakem  
je spoluautorem všech her  
Divadla Járy Cimrmana.



## Jaroslav Uhlíř (\*1945)

skladatel, zpěvák, herec

S Karlem Šípem vystupoval  
jako hudebník a moderátor  
v pořadu Hitšarada,  
složil hudbu k filmům:  
S čerty nejsou žerty,  
Ať žijí duchové,  
Lotrando a Zubejda  
anebo Vrchní prchni!

Vystupoval jako herec  
v Divadle Járy Cimrmana,

již léta spolupracuje se Zdeňkem Svěrákem  
na televizním pořadu Hodina zpěvu.

Několik společných skladeb:

Ani k stáru, Auta,  
Dělání,  
Do naší hospody,  
Elektrický valčík,  
Hajný je lesa pán,  
Hlupáku, najdu tě,  
Holubí dům,  
Chválím tě, země má,  
Kdyby se v komnatách,

Když se zamiluje kůň,  
Koloběžka,  
Mravenčí ukolébavka,  
Není nutno,  
Pod dubem, za dubem,  
Semiška,  
Severní vítr,  
Soňa ví, Statistika,  
Strašidýlko Emílek,  
Trpasličí svatba,  
Září,  
Zavolejte strážce...





**V rozhovoru se dočtete, kolik děl má každý z nich hlášených u OSA. Záměrně nedávám do vět závorku se slovem (smích), byla by totiž skoro všude. Dovoluji si náš rozhovor rozepsat ještě před jeho oficiálním započítím.**

Zdeněk Svěrák (ZS), Jaroslav Uhlíř (JU)

**ZS:** Jak velký rozsah bude mít rozhovor s námi?

**Vy budete navazovat na rubriku s autorskými dvojicemi. Jako první byl Roman Dragoun a Milan Princ, pak Gábina Osvaldová a Ondřej Soukup a vy budete tedy další. Taková vánoční autorská dvojice.**

**JU:** A to budeme mít taky tak velké fotky?

**Já myslím, že určitě!**

**JU:** Aha, tak to já típnu to cigáro.

**Pánové, začnu otázkou, kterou asi slýcháváte nejčastěji, ale já na ni odpověď neznám. Jak došlo k tomu, že jste spolu vy dva začali psát písničky?**

**ZS:** Jak to, že to nevíte, když my už jsme to tolikrát omílali?

**JU:** To už jsou starý noviny.

**ZS:** Tak možná proto to vy, pane Soukupe, neznáte. Ale já vám to samozřejmě řeknu. V 60. letech byl Jaroslav Uhlíř na vojně a já a Miloš Čepelka jsme byli redaktory armádního vysílání Československého rozhlasu. Miloš pozval Jaroslava Uhlíře do studia, protože on vyhrál armádní soutěž umělecké tvorivosti. Jaroslav s Milošem spolu dělali písničky a vedle toho studia byl klavír, kde si je hráli. Mně se to líbilo, a tak jsem si řekl, že bych mohl tomu vojínovi taky dát nějaký text. Nabídl jsem mu text pro děti Strašidýlko Emílek a on, když za čtrnáct dní dostal opuštěk, už mi ji přinesl hotovou. Konec seznámení.

**Co je dřív, text, nebo hudba?**

**JU:** Z 95% je dřívě text a já na to dělám hudbu. Ale u pár skladeb byla dřívě hudba, jako například Holubí dům nebo Mravenčí ukolébavka.

**ZS:** Ale i Chválím tě, země má. Ono je to spíše 90% a 10 %.

**Jakou máte vy, pane Svěráku, zkušenost jako textař? Často skladatelé texty upravují do hudby, což textařům radost nedělá.**

**ZS:** Já jsem přístupnej. Dám na Jardu. On ten text ctí a neškodí mu.

**Máte na sebe štěstí.**

**ZS:** Ano, to je hezký. Máme na sebe štěstí!

**S jakými jinými autory spolupracujete nebo jste spolupracovali?**

**JU:** Já s Karlem Šípem, Miroslavem Černým, Rostislavem Černým...

**ZS:** Dělal jsi přece i s Jiřím Suchým nebo s Jiřím Žáčkem. No, ale já jsem Jardovi věrnější, udělal jsem pár věcí s Petrem Skoumalem, s Ivanem Štědrým...

**Víte, kolik jste spolu vydali alb?**

**ZS:** Spolu jsme udělali něco kolem 400 písniček. Ale kolik alb, to nevím.

**JU:** Myslím, že víc jak 15 alb.

**Víte, pane Svěráku, na kolika skladbách jste se autorsky podílel?**

**ZS:** Asi 400 s Uhlířem a pak ten zbytek. Dělal jsem vlastně taky s Ivanem Mládkem.

oni uvědomit. To je organizace s tradicí a velkým významem!

**ZS:** Vy jste to řekl přesně, že nechápu duševní vlastnictví. My budeme stát za OSA!

**JU:** Na YouTube jsem nedávno našel od nějakého DJ předělanou skladbu Chválím tě, země má. Nikdo se nás na to samozřejmě nezeptal a je to hrozný. To je smutný, že k tomu někteří lidé takto přistupují.

**Zpět raději k autorství. Vrtalo mi hlavou, že jste vy dva nikdy neudělali muzikál pro děti. Ovšem brzy jsem zjistil, že jsem asi jediný, kdo neví, že jste udělali, jak vy říkáte, operky.**

**ZS:** Ano, čtyři. Jsou to známé české pohádky do pořadu Hodina zpěvu, který tu dnes v České televizi natáčíme. Ujala se toho Dětská opera Praha a nastudovali to pro Novou scénu Národního divadla jako představení pro děti. Já to viděl už třikrát. Je to moc pěkný.

**JU:** Je to ovšem obrovský žrout motivů a velké soustředění! Nás hlavně baví samotné psaní.

**Jak dlouho vám trvá, než písničky napíšete?**

**ZS:** My to máme velice jednoduché. Každý rok musíme na Vánoce odvyšlat Hodinu zpěvu a ta spolkně 8 skladeb. Takže za 2 roky

jich máme 16 a uděláme album.

**Petr Hapka říká, že inspirace je všechno. Platí to i pro vás? Nebo utíkáte na nějaká místa?**

**ZS:** Já to musím napsat přes léto, takže píšu na chalupě. Ale je to často i jinak. Uhlíř mi jednou dal melodii a já si ji pouštěl, když jsem jel do Plzně a zapadalo slunce. Tak se píseň jmenuje Zapadání. Kdybych jel do Pardubic, tak by se jmenovala jinak.

**JU:** Úplně nejlepší inspirace je termín! Texty na mě dýchnou nějakou náladou a té se držím. A nevím, odkud to jde, jak to, že to napíšu, a nechci to ani vědět.

**Jaké máte oblíbené české autory?**

**JU:** Vy jste mlád, takže máte úplně jiné než my. Ale v našem případě je to Karel Hašler, Jaroslav Ježek, Suchý a Šlitř. Já říkám, že to jsou lidi, kteří skládají písničky pro lidi. Takže Hašler, Ježek, Suchý...

**ZS:** A pak jsme my!

**JU:** Ano, to zní hezký!

**Co děláte teď nového?**

**ZS:** My dnes máme zvukovýrobu, to znamená, že jsme nazpívali tři písničky do Hodiny zpěvu. Chtěli jsme nazpívat čtyři, ale uděla-





li jsme jen tři, protože na tu čtvrtou jsme si netroufli. Já jsem totiž od Jardy dostal v létě přenádhernou melodii a věděl jsem, že musím opatrně, protože je tak pěkná, že posvětlí i špatnej text. Tak jsem pořád přepisoval a nakonec se to jmenuje Komu se stýská. Máte se na co těšit, protože se opravdu povedla a zpívá ji Marta Kubišová. Na Vánoce bude mít premiéru.

**JU:** Je to krásná věc a Marta to nazpívala přesně tak, jak jsme chtěli.

**ZS:** Ostatně pojdte, pánové, my vám tu skladbu pustíme. A já už hlavně nechci sedět tady v tom průvanu!

Tímto oficiálně skončil náš rozhovor. Jaroslav Uhlíř nás svými rychlými kroky vedl bludištěm České televize a po chvíli jsme dorazili do studia. Pánové nás usadili do křesel, poprosili techniky, aby pustili skladbu, a poprosili nás, ať si ji v klidu vyslechneme a zavřeme oči. To jsme samozřejmě dlouho nevydrželi. Když jsem otevřel oči, viděl jsem zadumaného Zdeňka Svěráka, na kterém bylo vidět, jak skladbu vnitřně prožívá, a za ním stál spokojený a věčně usměvavý Jaroslav Uhlíř. Když skladba skončila, ukázal jsem beze slova panu Svěrákovi svou ruku pokrytou husí kůží a on řekl: „Že jo? To mně dělá taky!“

Premiéru skladby Komu se stýská můžete slyšet v pořadu Hodina zpěvu, který bude odvysílán o Vánocích.

Každého textaře se ptám, který text by chtěl mít u svého rozhovoru. Zdeněk Svěrák si vybral tento:

*Semiška  
Zdeněk Svěrák*

*Kdysi krásná, kdysi módní, kdysi nová,  
na smetišti polobotka semišová.  
V útrokách té semišky  
usadily se myšky  
a ty myši v skrýši slyší divná slova:*

*Kde je asi moje pravá kamarádka,  
proč jsem sama na smetišti zvaném skládka?  
Snad se na mě nehněvá,  
že jsem na všechno levá,  
levá bota, která vzala život zkrátka.*

*Vzpomínáš, neříkej, že ne,  
jak jsme byly v Praze koupené,  
jak jsme pozdě k ránu  
chodívaly z flámu,  
jak jsme byly v Poděbradech na dovolené.*

*Vzpomínáš, neříkej, že ne,  
jak jsme byly krásně kožené,  
jak jsme byly v gala,  
a jak hudba hrála,  
jak jsme byly krásně rozpoložené.*

*Tak si zpívá polobotka neduživá,  
už je sivá, už si světa neužívá.  
S vyplazeným jazykem  
na smetišti velikém,  
stará bota, leklá bota, bota tklivá.*

*Rozpadá se vlivem deště sněrovadlo,  
její srdce ale ještě neuvadlo.  
I když semiš plesatí,  
chtělo by se plesatí,  
myslí na bál, na procházku, na divadlo.*

*Vzpomínáš, neříkej, že ne,  
jak jsme byly v Praze koupené,  
jak jsme pozdě k ránu  
chodívaly z flámu,  
jak jsme byly v Poděbradech na dovolené.*

*Vzpomínáš, neříkej, že ne,  
jak jsme byly krásně kožené,  
jak jsme byly v gala,  
a jak hudba hrála,  
jak jsme byly šťastně rozpoložené.*

*Neslyšíme na smetišti žádná slova,  
jelikož jsou velmi tichá,  
semišová.*